

Col·legi Oficial
de Bibliotecaris-
Documentalistes
de Catalunya

I si...? Si només... Si seguim així...

17JCID

17es Jornades Catalanes d'Informació i Documentació

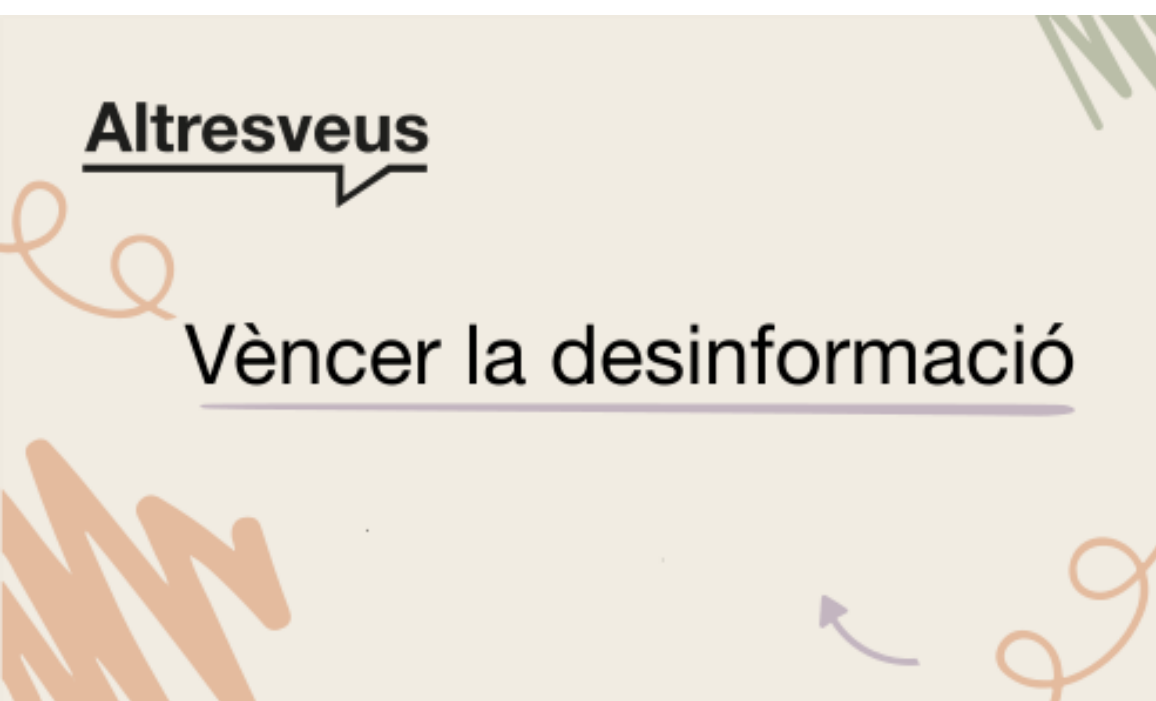
Entre línies, llegint la desinformació

Capacitació en desinformació i verificació digital a la XBM

Andreu Orte del Molino, Sònia Andrés Peiró, Montse Álvarez Massó i Sam Sabio
Garcia

Entre línies

Antecedents a la XBM

Cicle de conferències i entrevistes

Projecte de la GSB dirigit a la ciutadania

Univers internet

Projecte de la GSB de capacitatíó de professionals

Projecte Erasmus de capacitatíó

Tàndems locals entre els professionals de les biblioteques i els centres educatius

Projecte Erasmus de capacitatíó

Tàndems locals entre els professionals de les biblioteques i els centres educatius

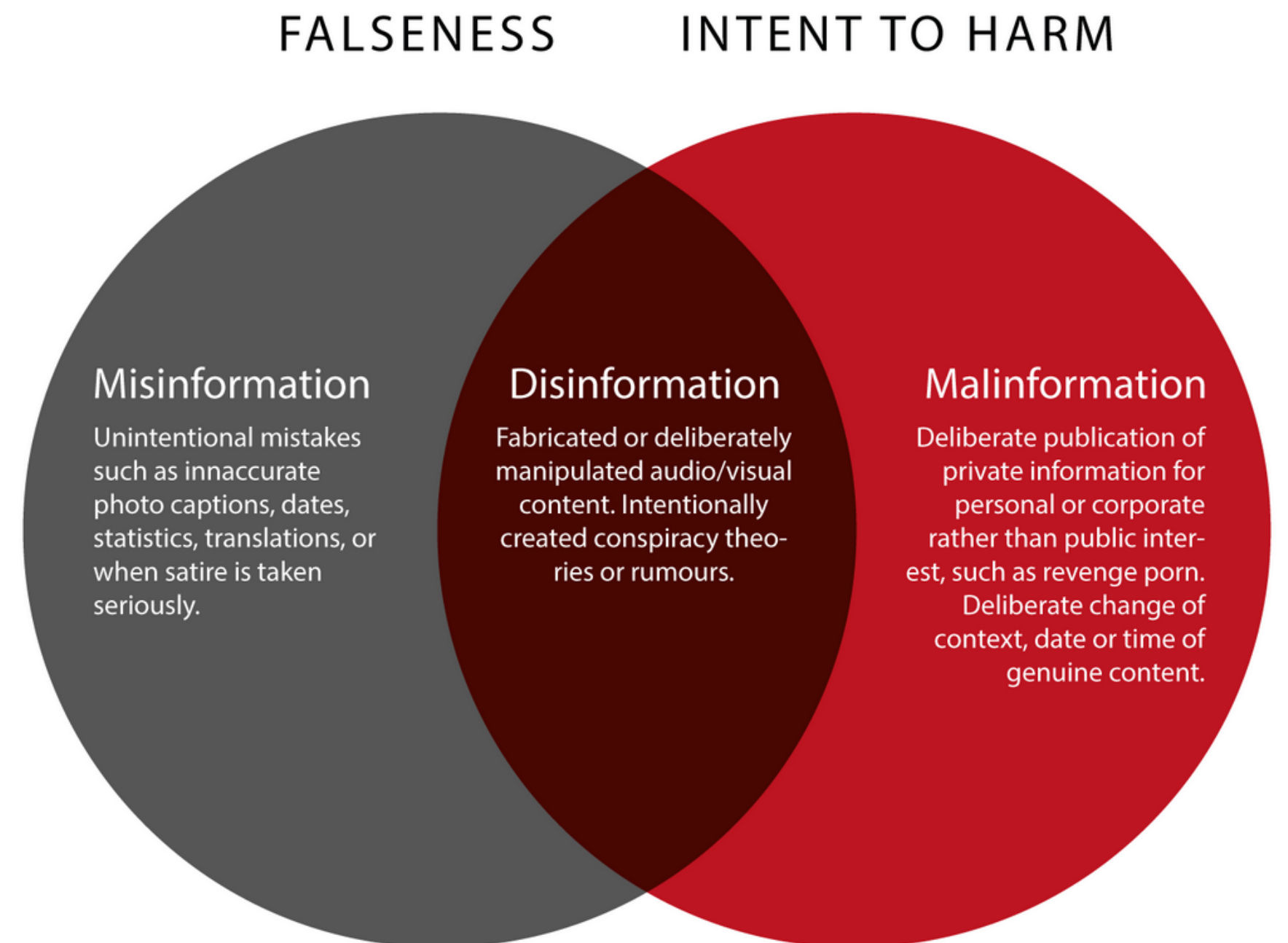
Entre línies

La desinformació: què és i com ens afecta

Què és la desinformació?

- Informació errònia (misinformation)
- Desinformació (disinformation)
- Informació maliciosa (malinformation)

TYPES OF INFORMATION DISORDER

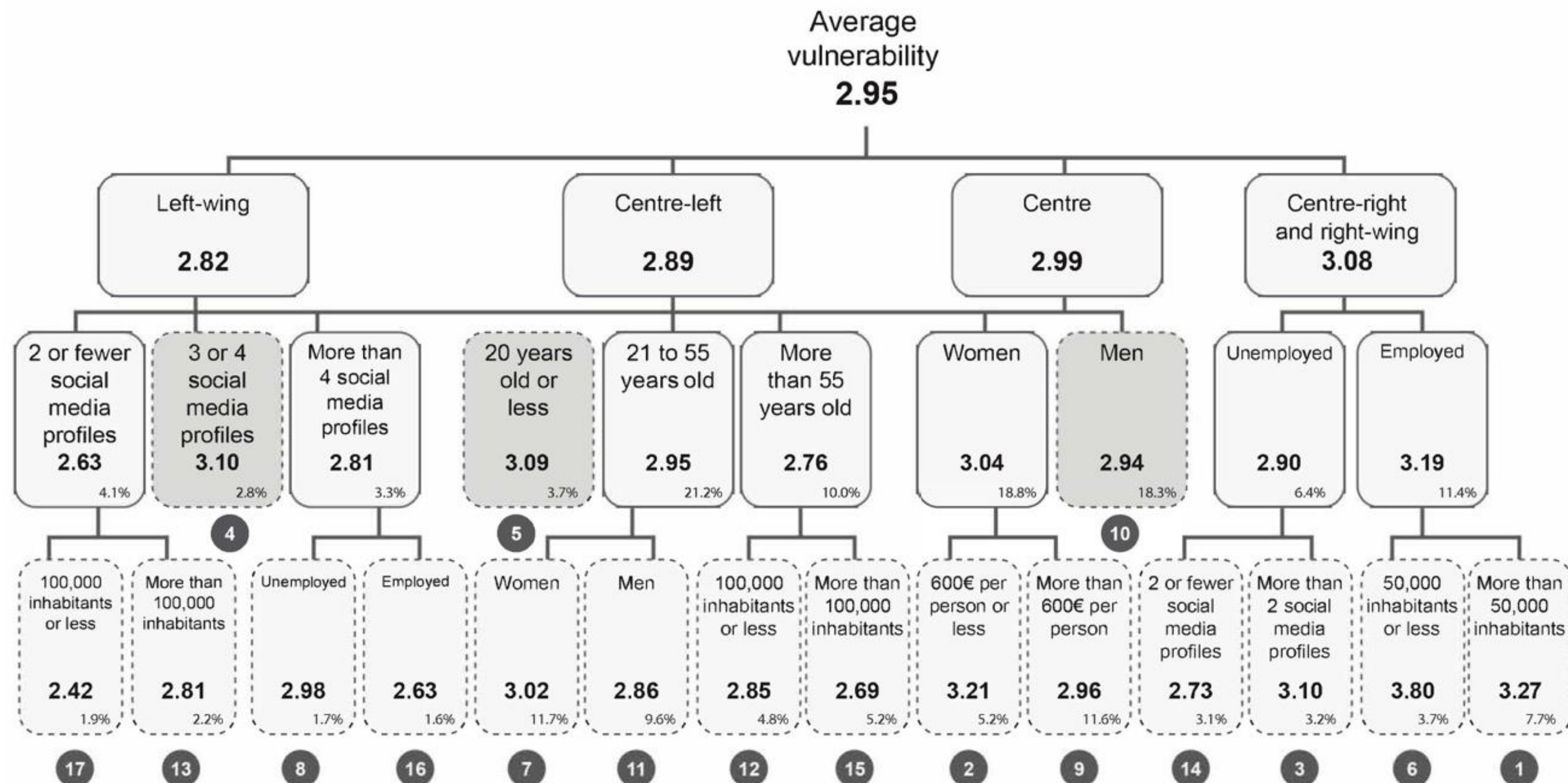

Entre línies

La desinformació afecta a tothom

Tothom és vulnerable

Gelado-Marcos, R., Moreno-Felices, P., & Puebla-Martínez, B. (2022). Disinformation as a Widespread Problem and Vulnerability Factors Toward it: Evidence From a Quasi-Experimental Survey in Spain. *International Journal of Communication*, 16, 27.

Entre línies

La desinformació afecta a tothom

La desconfiança

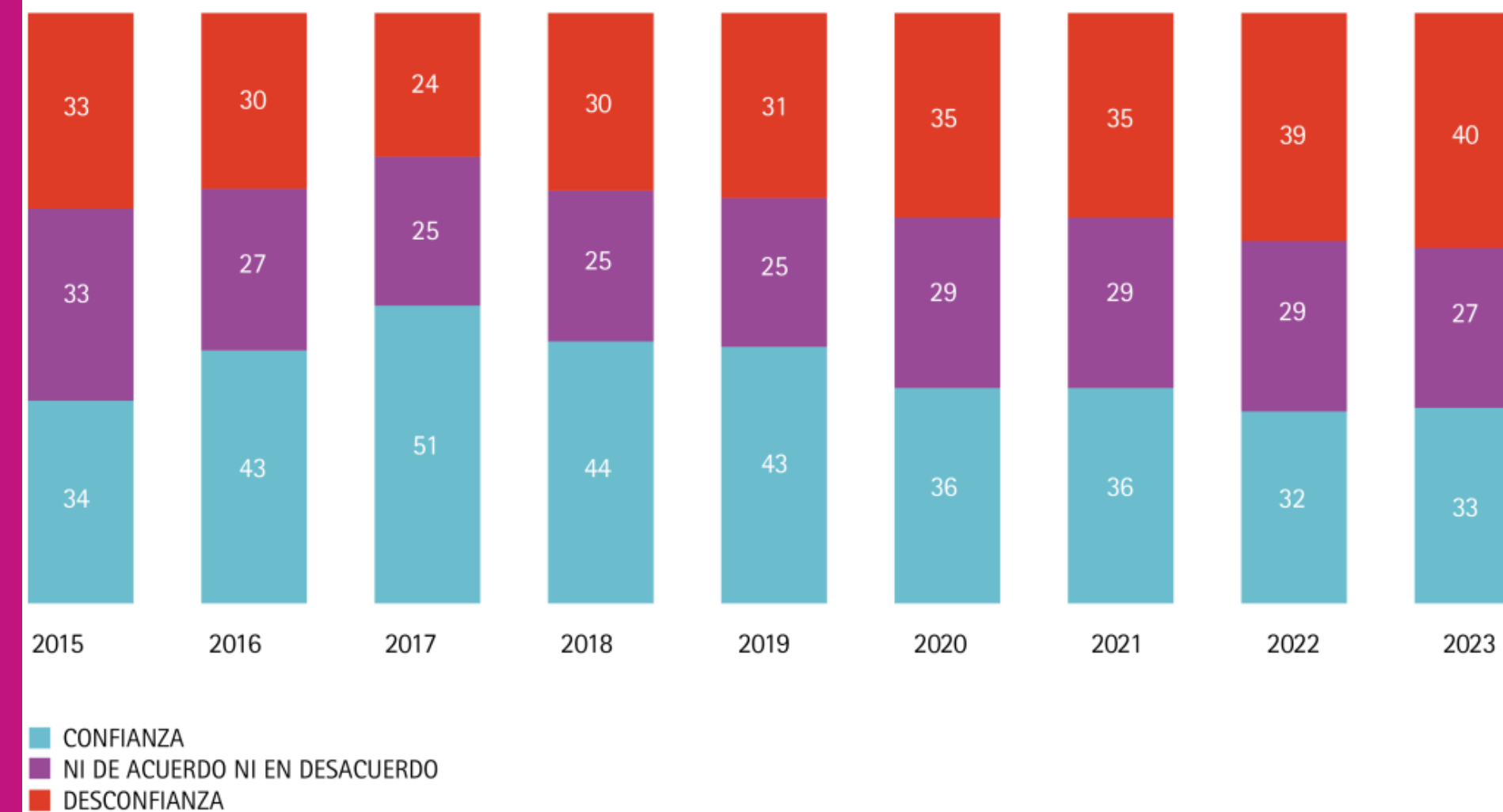
- Segons el Digital News Report (2023), un 64% dels enquestats espanyols estan preocupats per la desinformació
- Un 40% dels enquestats desconfia de les notícies (DNR 2023)
- La desconfiança i la desinformació

EVOLUCIÓN DE LA CONFIANZA EN LAS NOTICIAS 2015 -2023

DATOS EN %

[Q6_2016] A continuación, vamos a preguntarle sobre la confianza que tiene en las noticias. En primer lugar, le preguntamos en qué medida confía en las noticias en su conjunto en su país. Después le preguntamos en qué medida confía en las noticias que decide consumir. Indique en qué medida está de acuerdo con las siguientes frases:

Q6_2016_1] Creo que se puede confiar en la mayoría de las noticias la mayoría de las veces

USUARIOS ADULTOS DE INTERNET EN ESPAÑA CADA AÑO (N ≈ 2000)

DIGITAL NEWS REPORT ESPAÑA 2023 | Universidad de Navarra

Entre línies

Per què a les Biblioteques?

Biblioteques, un actor clau per a la resiliència de la comunitat a la desinformació

Entre línies

Per què a les Biblioteques?

Per què a les Biblioteques?

- Lloc segur per a la informació i el coneixement
- Aprenentatge al llarg de la vida
- Relació amb la comunitat
- Lloc d'alfabetització mediàtica i digital
- Espais d'innovació

Entre línies

Què impulesem i amb qui?

Amb la col·laboració de l'expertesa de l'equip de:

ENTRE LÍNIES

Llegint la desinformació

Entre línies

Objectius i abast del projecte

Capacitar als professionals de la XBM en la desinformació i verificació digital, i que pugui desplegar accions dreçades a públics diversos

Disposar de materials divulgatius i atractius per saber combatre la desinformació.

Fomentar una cultura crítica envers la desinformació al personal de la XBM i que ho pugui transmetre a les persones usuàries de la XBM.

Promoure la col·laboració entre el personal de les biblioteques per compartir recursos, experiències, dinàmiques i crear xarxa.

Fomentar el rol de les biblioteques d'accés a la informació fiable i espai segur.

Sensibilitzar i involucrar la ciutadania en la lluita contra la desinformació

Entre línies

Metodologia

Un grup impulsor de 26 professionals de biblioteques.

Formació de formadors.

Formació en cascada. Aprendre fent

Entre línies

Metodologia

Codisseny de materials per a la realització d'activitats a les biblioteques

Entre línies

Metodologia

Creació d'una comunitat d'aprenentatge en el marc de la comunitatXBM orientada a la millora i la innovació

Entre línies

Metodologia

Tallers a les biblioteques participants al projecte amb la comunitat local

Entre línies

Documentació generada

Entre línies

Documentació generada

Materials formatius presentats en les sessions de capacitació

Entre línies

Documentació generada

Cocreació d'un Escape room Entre línies entre els professionals de les biblioteques participants al projecte

Entre línies

Documentació generada

Guia de casos en desinformació i verificació digital i les activitats inspiradores desenvolupades per les biblioteques participants

**ENTRE
LÍNIES**

Llegint la desinformació

Guia de casos en desinformació i verificació digital

ACTIVITATS INSPIRADORES
DESENVOLUPADES PER
LES BIBLIOTEQUES PARTICIPANTS

{B·D

Col·legi Oficial
de Bibliotecaris-
Documentalistes
de Catalunya

Entre línies

Documentació generada

Pòdcast comunitatXBM

Entre línies

Aprenentatges

Entre línies

Aprenentatges dels professionals de les biblioteques

- ✓ **Fomenta el nou model biblioteca pública XBM com espai de descoberta, aprenentatge, creació, coneixement i participació de la comunitat.**
  - ✓ **Incrementa el valor social social de les Biblioteques.**
  - ✓ **Posicionament més enllà de periodistes.**
- ✓ **Impacta en l'essència de les Biblioteques de creació i accés a la informació i el coneixement**
- ✓ **La biblioteca pública és un pilar basic en l'accés a la informació fiable: difonem coneixement i espai vital per a la democratització de la societat**
- ✓ **La desinformació no està plenament reconeguda encara com a tasca de les biblioteques. Hi ha camí per córrer quant a la formació en desinformació.**
- ✓ **Treballar en clau transversal en el municipi per potenciar el seu rol.**
- ✓ **Desinformació és un camp complex i dinàmic (intel·ligència artificial) i necessitem col·laborar amb experts que ens ajudin a l'actualització.**
- ✓ **En un futur cal ajustar les competències i coneixements per evolucionar conjuntament amb la societat.**

Entre línies

Aprenentatges de la ciutadania

- ✓ Desenvolupar la mirada crítica envers a la informació i pensament crític.
- ✓ Volem transmetem consciència i compromís a una ciutadania que desconfia.
- ✓ Com a societat som més conscients de com impacta la desinformació en les nostres vides individuals i col·lectives.
- ✓ Consciència de l'impacte de la tecnologia en la difusió de la informació.
- ✓ Ja que la desinformació aporta desigualtats entre les persones. No es reconeix la mentida com a tal.
- ✓ Temps complexos i consciència de les amenaces a la democràcia

Moltes gràcies!